

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 410822 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 09/01/2019

Binali YILDIRIM
İzmir Milletvekili
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	14 Ocak 2019	Esas No: 2/1533

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GANA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 1 Mart 2016 tarihinde Akra'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : 68244839-599-1435

4 Ocak 2019

Konu : Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1 Mart 2016 tarihinde Akra'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
04 Ocak 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
04 Ocak 2019
No: 410822
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkânını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişinin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Bu itibarla 1 Mart 2016 tarihinde Akra'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

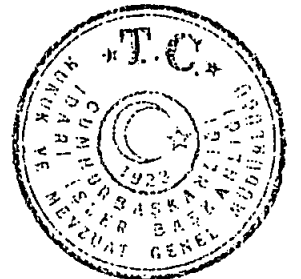
1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.

2. Türkiye ve Gana'da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.

3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

4. Her iki ülkenin yatırımcılarının elde ettiği kârların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, taraf ülkelere herhangi yeni bir yük getirmemektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
GANA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gana Cumhuriyeti Hükümeti:

Bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesinde daha fazla yatırım yapması için uygun koşulların yaratılması arzusu ile;

Yatırımların işbu Anlaşma çerçevesinde teşviki ve korunmasının iş girişimlerini teşvik edeceğini ve Akit Tarafların ülkesindeki uzun dönemli sürdürülebilir ekonomik büyümeye ve kalkınmaya katkı sağlayacağını kabul ederek;

Bu gibi yatırımlardan kaynaklanan teknoloji transferinin ve insan kaynaklarının gelişiminin önemini kabul ederek;

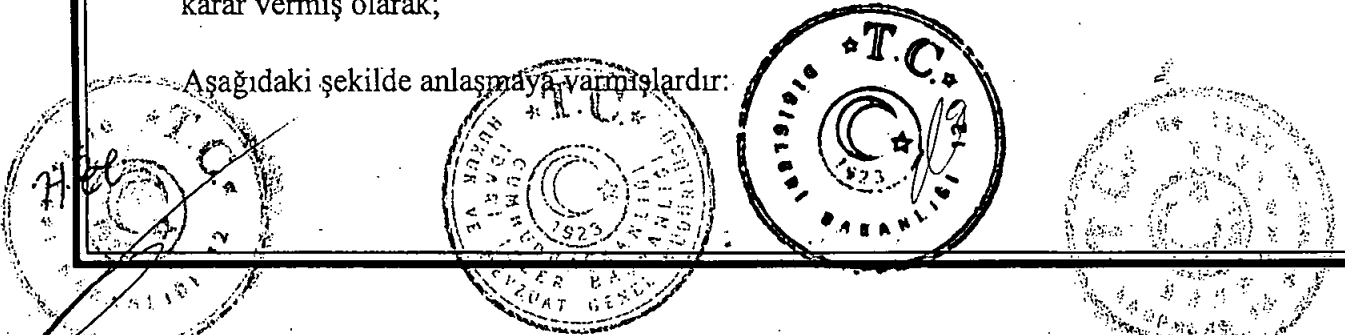
Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamının idamesi açısından arzulanır olduğuna ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına dair mutabık kalarak;

Uluslararası tahkimin yanı sıra, ulusal hukuk kapsamında yatırımla ilgili taleplerin ileri sürülmesine ve hakların ifasına yönelik etkili araçlar sunmanın önemini kabul ederek;

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemleri yanında uluslararası kabul görmüş işçi haklarını zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak; ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir Anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından:

1. "Yatırım" terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak yatırılan veya edinilen, iş faaliyetleri ile bağlantılı her türlü mal varlığını ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle aşağıdakileri içerir:

(a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi mal varlığının bulunduğu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer mülkiyet hakları;

(b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili ekonomik değeri olan diğer haklar;

(c) hisseler, hisse senetleri, şirket tahvilleri ve şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;

(d) özellikle patentler, endüstriyel tasarımlar ve teknik süreçler gibi fikri mülkiyet haklarının yanında markalar, ticari itibar ve know-how;

(e) doğal kaynakları araştırma, işleme, çıkarma veya kullanma haklarını kapsayan imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları;

Fakat "yatırım":

(f) bir şirketin %10'dan azına karşılık gelen veya temsil eden hissesinin veya oy hakkının borsa yoluyla edinimini;

(g) sadece aşağıdakilerden kaynaklanan para alacaklarını:

(i) mal veya hizmetlerin satışı için düzenlenmiş ticari sözleşmeler, veya

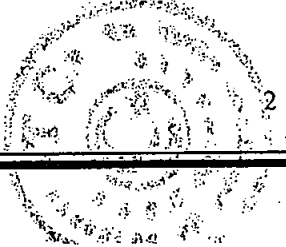
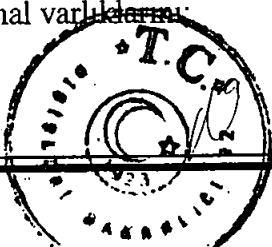
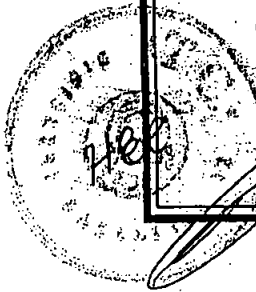
(ii) ticari bir işlemle bağlantılı krediler,

(h) aşağıdakilerden kaynaklanan diğer para alacaklarını:

(i) krediyi alan Akit Tarafın kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak üstlenilmiş dış kredi işlemleri,

(ii) kamu borçlanma işlemleri,

(i) maddi veya gayri maddi, bir yatırımla bağlantılı olmayacak şekilde edinilen veya ekonomik menfaat elde etmek amacıyla kullanılmayan veya diğer iş amaçları için kullanılmayan gayrimenkul veya diğer mal varlıklarını ifade etmez.

Varlıkların yatırım şeklindeki bir değişiklik, bu gibi bir değişikliğin ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın kanunlarına aykırı olmaması koşuluyla, bunların yatırım olarak nitelenmesini etkilemez.

2. "Yatırımcı" terimi:

Diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan;

(a) bir Akit Tarafın yürürlükteki kanunlarına göre vatandaşı olan gerçek kişileri,

(b) kayıtlı işyerleri ile birlikte esaslı iş faaliyetleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki kanunları çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş, şirketleri, kuruluşları, firmaları veya iş ortaklıklarını,

ifade eder.

3. "Gelirler" terimi; bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, karlar, faiz, sermaye kazançları, royaltier, ücretler ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Gana Cumhuriyeti ile ilgili olarak; hava sahası, karasuları ile deniz tabanı ve altındaki toprağı ve doğal kaynaklara ilişkin olarak Gana'nın uluslararası hukuka uygun olarak ulusal hukuku kapsamında tayin edilmiş veya gelecekte tayin edilecek olan karasularının ötesinde bulunan ve Gana'nın üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu her türlü deniz alanını içeren mevcut Gana Cumhuriyeti ülkesini ifade eder.

MADDE 2
Uygulama Kapsamı

1. İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın ulusal kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcısı tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış olan yatırımlarına uygulanır. Bununla birlikte; işbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara veya yürürlüğe girmesinden önce çözüme kavuşturulmuş taleplere uygulanmaz.

2. İşbu Anlaşmanın hükümleri hiçbir Akit Taraf ülkesinde vergilendirme konularına uygulanmaz. Bu konular her bir Akit Tarafın ulusal kanunları ve Akit Taraflar arasında imzalanan vergilendirmeye ilişkin anlaşmanın hükümleri tarafından düzenlenir.

3. İşbu Maddenin 2. fıkrası keyfi veya ayrımcı vergilendirme yoluyla dolaylı kamulaştırmaya izin verecek şekilde yorumlanamaz.

MADDE 3

Yatırımların Kabulü

1. Her bir Akit Taraf kendi ülkelerine yatırım yapmaları için diğer Akit Taraf yatırımcılarını teşvik eder, onlar için uygun koşullar yaratır ve bu gibi yatırımları kendi kanunlarına, düzenlemelerine ve politikalarına uygun olarak kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, yatırımları herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulanandan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul eder.

3. Akit Taraflar yabancı vatandaşların ülkeye girişine ilişkin kanunları ve düzenlemeleri çerçevesinde, yatırımcıların ve bir yatırımla bağlantılı olarak istihdam edilmiş kilit personelin ülkeye girişi ve geçici ikameti için yapılan başvuruları iyi niyetle değerlendirir.

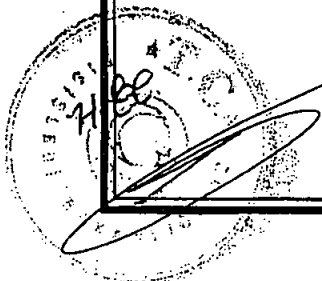
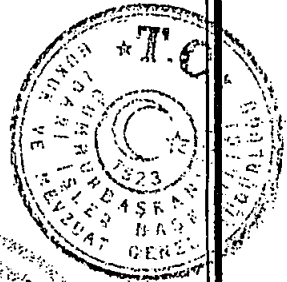
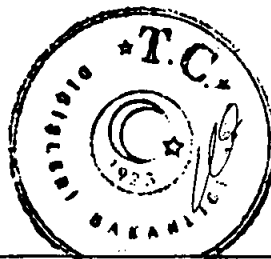
MADDE 4

Yatırımların Korunması

1. Her bir Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenlikten faydalanır.

2. Akit Taraflardan hiçbiri, makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olamaz.

3. "Adil ve hakkaniyete uygun muamele" ve "tam koruma ve güvenlik" kavramlarından uluslararası hukukun gerektirdiği asgari standartları karşılayan muamele anlaşılmalıdır ve bu standarda ek veya bu standardın ötesinde bir muamele gerektirmez.

MADDE 5
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Hiçbir Akit Taraf, kendi ülkesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarının kurulmuş olan yatırımlarını ya da gelirlerini kendi yatırımcılarının yatırımları veya gelirlerine ya da herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarının yatırımlarına ya da gelirlerine benzer durumlarda uyguladığından daha az elverişli olan bir muameleye tabi tutmaz.
2. Hiçbir Akit Taraf, kendi ülkesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarına, yatırımlarının yönetilmesi, sürdürülmesi, genişletilmesi, kullanımı, işletilmesi veya elden çıkarılması açısından, kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli bir muamele uygulamaz.

MADDE 6
Ayrımcılık Yapmama, En Çok Gözetilen Ulus ve Milli Muamele İstisnaları

1. İşbu Anlaşmanın 5. Maddesinin 1. ve 2. fıkralarında belirtilen En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi, Yatırımcı-Devlet uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin hükümlere genişletilmez.
2. İşbu Anlaşmanın 4. ve 5. Maddelerinin hükümleri, hiçbir Akit Tarafı toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelenin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.
3. İşbu Anlaşmanın hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanımış olduğu bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmaz.
4. İşbu Anlaşmanın Ayrımcılık Yapmama, Ulusal Muamele ve En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, mevcut veya gelecekteki bir gümrük birliği, ekonomik veya parasal birliğe, bir ortak pazara, bir serbest ticaret bölgesine veya bölgesel ekonomik kuruluşa üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi yatırımcılarına, bu gibi bir birliğin, ortak pazarın, serbest ticaret bölgesinin ya da bölgesel ekonomik kuruluşun üye devletlerinin yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına tanımış olduğu tüm mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.
5. İşbu Anlaşmanın Akit Taraflardan birinin yatırımcılarına daha az elverişli olmayacak şekilde muamele edilmesine ilişkin hükümleri, bir Akit Tarafın diğer Akit Taraf yatırımcılarına Akit Taraflardan birinin ülkesinde dezavantajlı olarak tanımlanan grupların, halkların veya bölgelerin belirli dahili ihtiyaçlarına yönelik özel politikalar veya önlemlerden kaynaklanan muamele, tercih veya ayrıcalığın faydalarını tanımakla yükümlü olacağı şeklinde yorumlanmaz.

MADDE 7
Genel İstisnalar

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

(a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

(b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayrımcı olmayan herhangi bir yasal önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;

(b) aşağıdakilerle sınırlı olmayacak şekilde, hiçbir Akit Tarafın;

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan ticaret ve işlemlere ilişkin,

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda,

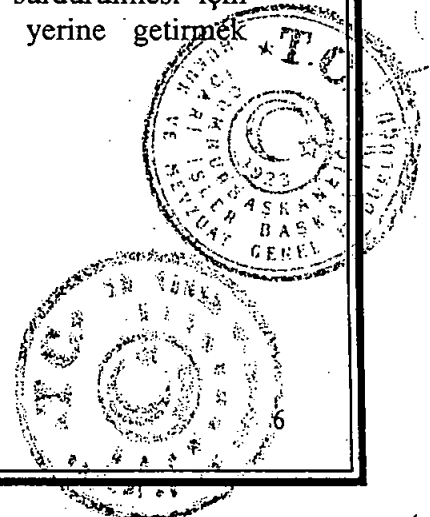
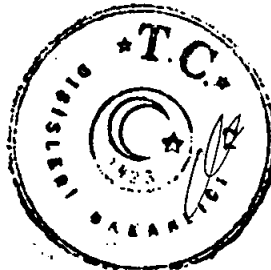
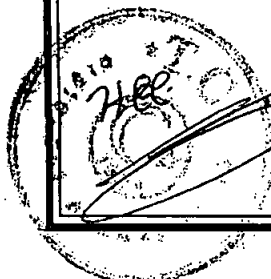
veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak,

kendi temel güvenlik çıkarlarının veya kendi temel kamu düzeni çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri iyi niyet temelinde ve ayrımcı olmayacak şekilde almasına engel olacak şekilde; veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoymak şekilde;

yorumlanamaz.

MADDE 8
Transferler

1. Her bir Akit Taraf, vergi ile ilgili tüm yükümlölüklerin yerine getirilmesinden sonra, bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verir. Bu gibi transferler, aşağıdakileri içerir:

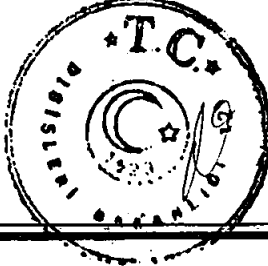
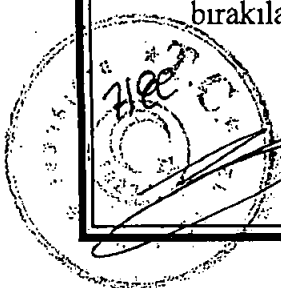
- (a) yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ana sermaye ve ek meblağlar;
- (b) gelirler;
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar;
- (d) 9. ve 10. Maddelere ilişkin tazminatlar;
- (e) geri ödemeler ve yatırımla ilgili kredilerin faiz ödemeleri;
- (f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izinlerini almış olan diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler;
- (g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Yürürlükteki kambiyo düzenlemelerine uygun olarak, transferler; yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. İstisnai durumlarda, ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olması veya sebep olma tehdidini yaratması halinde, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmadan ve iyi niyeti esas alarak geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

MADDE 9
Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde, makul bir sürede yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 4. ve 5. Maddelerinde belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilemez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmaz.

2. Kamulaştırma veya kamulaştırmaya benzer etkisi olan tedbirler, kamulaştırmadan önceki veya yaklaşan kamulaştırmanın kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki, hangisi daha önce gerçekleşirse, adil piyasa değeri tutarında tazminat içermelidir.

3. Tazminat gereksiz gecikme olmaksızın serbestçe çevrilebilen bir para cinsi ile ödenir. Ödenmesinde gecikme olması durumunda tazminat, kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar ticari işlemlerde geçerli olan piyasa oranında veya kanunla belirlenmiş oranda, ev sahibi Akit Taraf ülkesinde hangisi geçerli ise, faiz içerir. Tazminat 8. Maddenin 2. fıkrasında belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilir olmalıdır.

4. Kamulaştırmadan etkilenen yatırımcı, işbu Maddenin 1., 2. ve 3. fıkralarında belirlenen ilkelere uygun olacak şekilde, kamulaştırmayı yapan Akit Tarafın kanunu çerçevesinde işlemin kendisinin ve yatırımın değerlemesinin bu Akit Tarafın adli veya diğer bağımsız mercilerinde hemen gözden geçirilmesi hakkına sahiptir.

5. Bir Akit Taraf ülkesinin herhangi bir bölümünde yürürlükteki kanunlarına göre kurulmuş veya teşekkül etmiş olan bir şirketin varlıklarını kamulaştırıldığında ve diğer Akit Taraf yatırımcıları bu şirkette hisse sahibiyse işbu Maddenin 1'den 4'e kadarki fıkraları uygulanır.

6. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

MADDE 10 **Kayıplar için Tazminat**

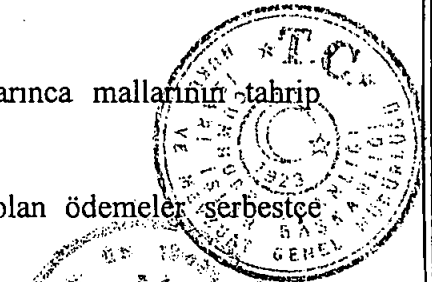
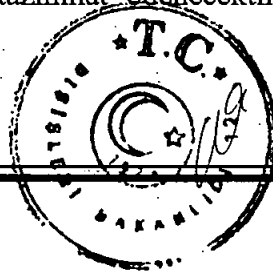
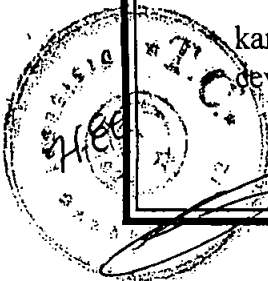
1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş veya diğer silahlı çatışma, isyan, kargaşa, ayaklanma veya iç karışıklık nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.

2. İşbu Maddenin 1. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, anılan fıkrada belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde zarar gören bir Akit Taraf yatırımcılarının zararları çatışma halinde değilken ya da durum zorunlu kılmadığı halde:

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamlarınca mallarına el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamlarınca mallarının tahrip edilmesi durumunda;

karşılacak ya da makul tazminat ödenecektir. Hasıl olan ödemeler serbestçe çevrilebilir olacaktır.

MADDE 11

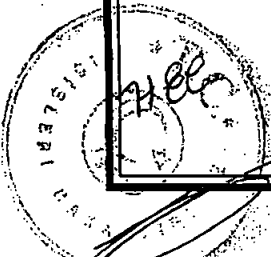
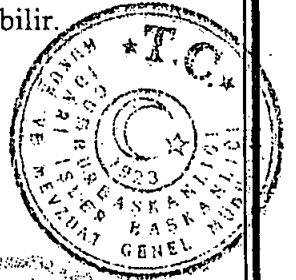
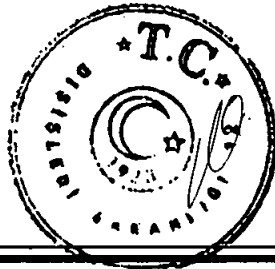
Halefiyet

1. Eğer bir Akit Taraf veya yetkili acentesi, bir yatırımcının diğer Akit Tarafın ülkesindeki bir yatırım ile ilgili üstlendiği ticari olmayan risklere karşı bir güvence kapsamında bir ödeme yaparsa, diğer Akit Taraf ödemeyi yapan Akit Tarafın veya yetkili acentesinin kanun veya diğer yasal işlemler neticesinde halef olunan tarafın tüm haklarını ve iddialarını üstlenmesini tanır ve ödemeyi yapan Akit Taraf veya yetkili acentesi halefiyetten dolayı bu hakları kullanmaya ve talepleri öne sürmeye zararları tazmin edilen taraf ile aynı derecede yetkilidir.
2. Ödemeyi yapan Akit Taraf veya yetkili acentesi her durumda halefiyet dolayısıyla edindiği haklar ve talepler açısından ve zararları tazmin edilen tarafın işbu Anlaşmadan dolayı, söz konusu yatırım ve onunla ilgili gelirler açısından, almaya yetkili olduğu hakların ve iddiaların takibi sonucunda edindiği ödemeler bakımından aynı muameleyle tabidir.
3. Bir Akit Taraf ve yetkili acente arasındaki uyuşmazlıklar işbu Anlaşmanın 14. Maddesinin hükümlerine uygun olarak çözülür.

MADDE 12

Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir şirketi olan bu Akit Tarafın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş olduğu Akit Tarafın ülkesinde önemli faaliyetlerinin olmaması ve Akit Taraf olmayan bir Tarafın yatırımcılarının veya Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının şirkete sahip olması veya kontrol etmesi halinde reddedebilir.
2. Bir Akit Taraf işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydalarını, eğer söz konusu yatırıma üçüncü taraf yatırımcıları önemli ölçüde sahipse veya üçüncü taraf yatırımcıları bu yatırımı kontrol ediyorsa ve faydaları reddeden Akit Taraf bu üçüncü taraf yatırımcıları ile muameleleri yasaklayacak veya kısıtlayacak önlemler alıyor veya sürdürüyorsa, böyle bir yatırımcı veya yatırımları için reddedebilir.

MADDE 13

Bir Akit Taraf Vatandaşlarının ve Şirketlerinin Diğer Akit Taraf Ülkesindeki Sorumlulukları

1. Bir Akit Taraf yatırımcıları diğer Akit Taraf ülkesinde ev sahibi Devletin, işgücü, sağlık ve çevre konularındaki kanunları ve düzenlemeleri de dahil olmak üzere, yürürlükteki kanunları ve düzenlemelerine bağlıdır.
2. Her bir Akit Taraf yatırımcılarını diğer Akit Taraf ülkesinde işgücü sermayesi oluşturulmasını, yerel toplulukla yakın işbirliği içinde yerli kapasite oluşturulmasını, iş imkanları yaratılmasını, işçilerin eğitim fırsatlarının kolaylaştırılmasını ve teknoloji transferini teşvik etmeleri için cesaretlendirir.
3. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımcılarını yabancı yatırımcılar için geçerli olan ilgili rehberlere uygun davranmalarını teşvik eder.

MADDE 14

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İstişare, müzakere veya arabuluculuk

Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında işbu Anlaşmanın uygulanması ve yorumundan kaynaklanan uyuşmazlıklar, taraflardan birinin yazılı talebini sunmasının ardından, mümkün olduğu ölçüde istişare, müzakere veya arabuluculuk yoluyla çözülür.

2. İdari inceleme

Bir uyuşmazlığın, işbu Maddenin 5. fıkrası kapsamında uygulanabilir kanunlar ve düzenlemelere uygun olarak çözüme sunulması için, gerekli olması halinde ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın dahili idari çözüm yollarının tüketilmesi gerekir. Bu süreç, hiçbir durumda sürecin yatırımcı tarafından başlatıldığı tarihten itibaren altı (6) ayı aşmaz. Uyuşmazlığın idari inceleme süreci boyunca işbu Maddenin 1. fıkrası kapsamında yatırımcının istişare, müzakere veya arabuluculuk sürecini başlatması engellenemez.

3. Uyuşmazlığın kapsamı

(a) İşbu Anlaşmanın uygulanması ve yorumlanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların 1.fıkarda belirtilen yazılı talep tarihini takip eden altı (6) ay içerisinde istişare, müzakere veya arabuluculuk ile veya 2. fıkarda belirtilen idari inceleme yoluyla çözümlenememesi halinde yatırımcı ev sahibi Akit Tarafa yazılı bildirim yoluyla ev sahibi Akit Tarafın işbu Anlaşma kapsamındaki yükümlülüğünü ihlal ettiğini ve kendisinin bu ihlalden kaynaklanan kayıp veya zarara uğradığını belirterek uyuşmazlığı ileri sürebilir.

(b) Yatırımcının ihlale ve bu ihlale dair kayıp veya zarara ilişkin bilgisi olduğu veya bilgisi olması gerektiği tarihten itibaren altı yıl geçmiş ise hiçbir uyuşmazlık uluslararası tahkime sunulamaz.

4. Yazılı bildirim

Yazılı bildirim yatırımcının ismi ve adresini, diğer Akit Tarafın yatırımcısı olduğuna dair kanıtı, ihlal edildiği iddia edilen işbu Anlaşma hükümlerini, sorunlar ile uyuşmazlığın somut temellerini ve iddia edilen zararların yaklaşık tutarını belirtmelidir.

5. Uyuşmazlığın ileri sürülmesi

1. Uyuşmazlık istişare için yapılan yazılı talep tarihinden itibaren altı (6) ay içinde istişare, müzakere veya arabuluculuk ile çözümlenemezse uyuşmazlık tarafı uyuşmazlığı:

(a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın ulusal mahkemelerine veya idari yargı yerlerine;

(b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) kapsamında kurulacak bir *ad hoc* tahkim mahkemesine;

(c) "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID);

(d) Gana Tahkim Merkezi'ne;

(e) uyuşmazlığın taraflarının üzerinde anlaşması kaydıyla herhangi bir diğer ulusal veya uluslararası tahkim kuruluşuna;

sunabilir.

2. Uyuşmazlığın tarafı uyuşmazlığı ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın ulusal yetkili mahkemesine ya da ulusal veya uluslararası tahkime sunduğunda, bu seçim nihai olacaktır.

6. İşbu Maddenin 5. fıkrasının hükümlerine bakılmaksızın;

(a) yalnızca, ev sahibi Akit Tarafın yabancı sermaye ile ilgili mevzuatına uygun olarak, herhangi bir iznin gerekli olması halinde, gerekli izni almış ve fiilen başlamış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya Akit Tarafların üzerinde uzlaştıkları diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözüm mekanizmasına sunulabilir;

(b) ev sahibi Akit Tarafın ülkesinde yer alan taşınmazlar üzerindeki mülkiyet hakları

ve aynı haklara ilişkin uyuşmazlıklar tamamen bu Akit Taraf mahkemelerinin yargılama yetkisi altındadır ve bu nedenle Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) ya da diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözümü mekanizmasına sunulamaz.

7. Hakemlerin seçimi / Tahkim mahkemesinin oluşturulması

Uyuşmazlığın tarafları aksi üzerinde anlaşmadıkça, Tahkim mahkemesi üç hakemden oluşur, her bir uyuşmazlık tarafınca bir hakem atanır ve başkanlık edecek üçüncü hakem uyuşmazlık taraflarının mutabakatı ile atanır.

8. Geçici koruma önlemleri

Tahkim mahkemesi uyuşmazlığın taraflarından birinin haklarını korumak veya tahkim süreçlerinin yönetimini kolaylaştırmak için uyuşmazlık taraflarından birinin sahipliğinde veya kontrolünde olan delilin korunmasını da içeren geçici koruma önlemleri alınması kararını verebilir.

9. Devlet sözleşmeleri

Yatırımcı ve ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf arasında bir devlet sözleşmesi veya yatırım anlaşması imzalanmış olması durumunda, bu sözleşme veya yatırım anlaşmasının ihlalden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü ile ilgili olarak bu sözleşmede veya yatırım anlaşmasında öngörülen usul uygulanır.

10. Uygulanacak Hukuk

Tahkim mahkemesi kararlarını:

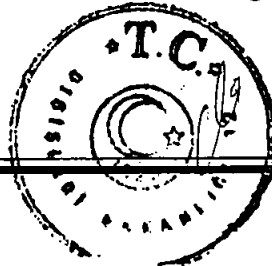
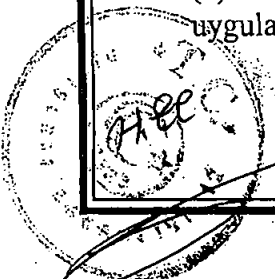
- (a) işbu Anlaşmanın hükümleri;
- (b) uyuşmazlığın tarafı olan Akit Tarafın ulusal kanunları ve düzenlemeleri;
- (c) uluslararası hukukun uygulanabilir kuralları; ve
- (d) Akit Tarafların işbu Anlaşma hükümlerinin yorumuna ilişkin herhangi bir ortak kararı;

temelinde alır.

11. Nihai karar

Tahkim mahkemesi bir taraf aleyhine nihai karar verdiğinde, ayrı ayrı veya birlikte, sadece aşağıdakilere hükmedebilir:

- (a) parasal zararlar ve uygulanabilir faiz; ve
- (b) kararın iade yerine aleyhine karar verilen tarafın parasal zararları ve herhangi bir uygulanabilir faizi ödemesine imkân veren malvarlığının iadesi.

Tahkim mahkemesi işbu Anlaşma ve uygulanabilir tahkim kurallarına uygun olarak yargılama masrafları ve avukat ücretlerinin ödenmesine hükmedebilir. Tahkim mahkemesi cezalandırıcı tazminat kararı alamaz.

12. Kararların Kesinliği ve Uygulanması

(a) Tahkim mahkemesinin aldığı bir karar belirli bir dava açısından uyuşmazlığın tarafları için nihai ve bağlayıcıdır.

(b) Gözden geçirme, fesih veya iptal etme usullerine tabi olarak, karar uyuşmazlığın tarafları için bağlayıcıdır ve uyuşmazlığın tarafları gecikme olmaksızın karara riayet eder.

(c) Her bir Akit Taraf kendi ulusal kanun ve düzenlemelerine uygun olarak ülkesinde kararın uygulanmasını sağlar.

MADDE 15

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

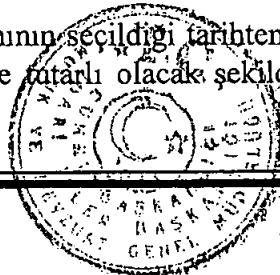
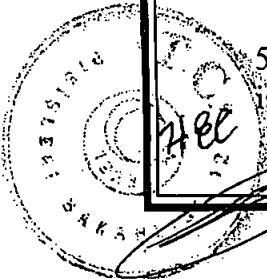
1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için diplomatik kanallar aracılığıyla doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin isteği üzerine, üç üyeli bir Tahkim mahkemesine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yapmasını talep edebilir.

3. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

4. Eğer, işbu Madde'nin 2.ve 3. fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Tahkim mahkemesi Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde

anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim mahkemesi genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

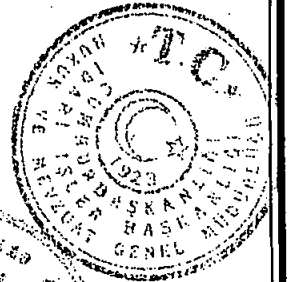
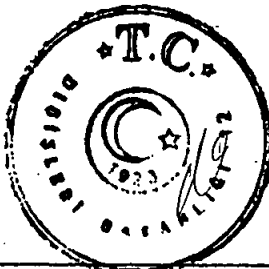
6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varacaktır. Tahkim mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır. Tahkim mahkemesi, kararını işbu Anlaşma temelinde ve Akit Taraflarca kabul edilen uygulanabilir uluslararası hukuka uygun olarak verecektir.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 14. Maddesi uyarınca bir uluslararası Tahkim Mahkemesine sunulmuşsa ve hala Tahkim mahkemesi önündeysen, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası Tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemez.

MADDE 16 **Değişiklikler**

İşbu Anlaşma Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla diplomatik kanallar veya müzakereler yoluyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler 17. Maddenin 1. fıkrasında belirtilen aynı yasal usul çerçevesinde yürürlüğe girer.

MADDE 17
Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli dâhili yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer. Anlaşma on (10) yıllık bir süre boyunca yürürlükte kalır ve işbu Maddenin 2. fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalmaya devam eder.

2. Akit Taraflardan her biri, bir yıl öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on (10) yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşmayı feshedebilir.

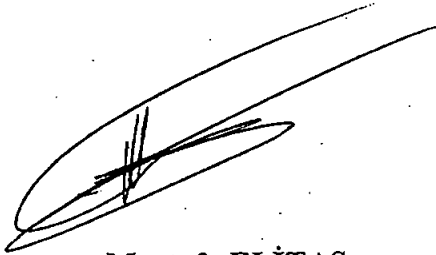
3. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve işbu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri sona erme tarihinden itibaren on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, İşbu Anlaşma Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

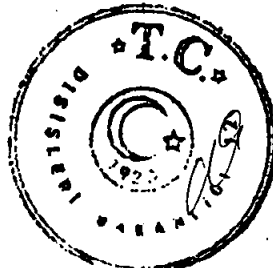
Akra'da 1 Mart 2016 tarihinde ikişer nüsha olarak Türkçe ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

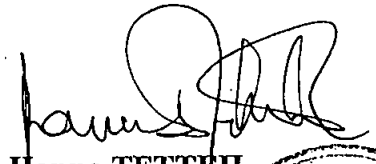
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

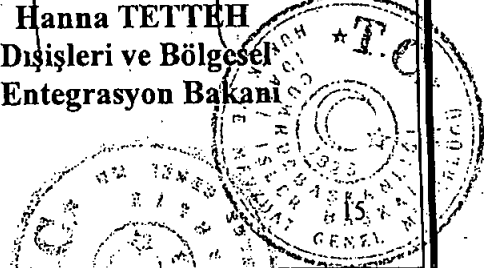
Mustafa ELİTAŞ
Ekonomi Bakanı

GANA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Hanna TETTEH
Dışişleri ve Bölgesel
Entegrasyon Bakanı

AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GHANA
FOR THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF
INVESTMENTS

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Ghana, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

Desiring to create favorable conditions for greater investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognizing that the promotion and reciprocal protection of investment under this Agreement will be conducive to the stimulation of business initiatives and will contribute to long term sustainable economic growth and development in both Contracting Parties;

Recognizing the importance of transfer of technology and human resource development arising from such investments;

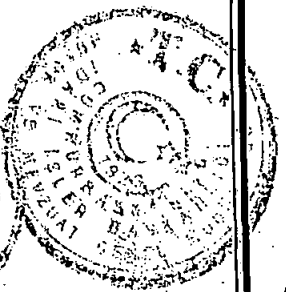
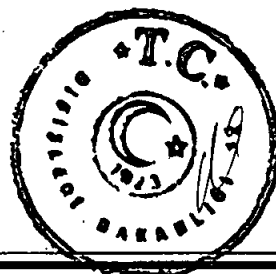
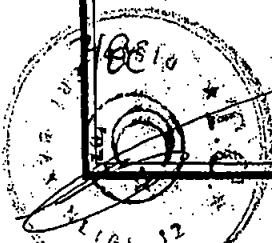
Agreeing that fair and equitable treatment of investments is desirable in order to maintain a stable framework for investment and will contribute to maximizing effective utilization of economic resources and improve living standards;

Recognizing the importance of providing effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to investment under national law as well as through international arbitration;

Convinced that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application as well as internationally recognized labor rights; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the reciprocal promotion and protection of investments;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset, connected with business activities, made or acquired for the purpose of establishing long term economic relations in the territory of a Contracting Party in conformity with its laws and regulations, and shall include in particular, but not exclusively:

- (a) movable and immovable property, and any other property rights such as mortgages, liens or pledges as defined under the laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the property is situated;
- (b) reinvested returns, claims to money or any other rights having financial value related to an investment;
- (c) shares, stocks, debentures of companies, and any other form of participation in companies;
- (d) intellectual property rights, in particular patents, industrial designs and technical processes as well as trademarks, goodwill and know-how;
- (e) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract, or exploit natural resources;

but "investment" does not mean:

- (f) acquisition of shares or voting power amounting to, or representing less than ten (10) percent of a company acquired through stock exchanges,
- (g) claims to money that arise solely from:
 - (i) commercial contracts for the sale of goods or services, or
 - (ii) credits in connection with a commercial transaction,
- (h) any other claims to money arising from:
 - (i) operations of external credit undertaken in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party (undertaking it),
 - (ii) operations of public debt,
 - (i) real estate or other property, tangible or intangible, other than acquired in connection with an investment or used for the purpose of economic benefit or other business purposes.

A change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments, provided such change is not contrary to the laws of the Contracting Party in whose territory the investment has been made.

2. The term "investor" means:

(a) natural persons having the nationality of a Contracting Party according to its laws in force,

(b) companies, corporations, firms or business partnerships incorporated or constituted under the laws in force of a Contracting Party and having their registered offices together with substantial business activities in the territory of that Contracting Party,

who have made an investment in the territory of the other Contracting Party.

3. The term "returns" means the amounts yielded by an investment and includes in particular, though not exclusively, profits, interest, capital gains, royalties, fees and dividends.

4. The term "territory" means:

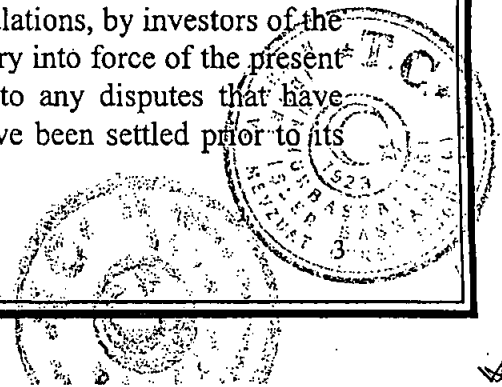
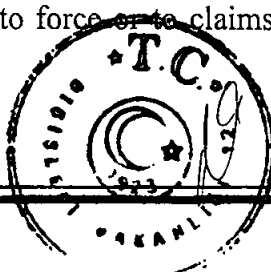
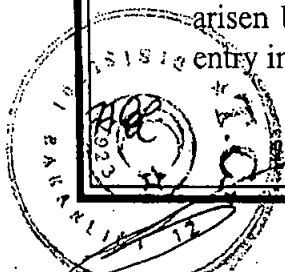
(a) in respect of the Republic of Turkey; the land territory, internal waters, the territorial sea and the airspace above them, as well as the maritime areas over which Turkey has sovereign rights or jurisdiction for the purpose of exploration, exploitation and preservation of natural resources whether living or non-living, pursuant to international law.

(b) in respect of the Republic of Ghana; the present territory of the Republic of Ghana including, the airspace, the territorial sea and any maritime area situated beyond the territorial sea of Ghana which has been or might in the future be designated under the national law of Ghana in accordance with international law as an area within which Ghana may exercise rights with regard to the sea-bed and subsoil and the natural resources.

ARTICLE 2

Scope of Application

1. This Agreement shall apply to investments in the territory of one Contracting Party, made in accordance with its national laws and regulations, by investors of the other Contracting Party, whether prior to, or after the entry into force of the present Agreement. However, this Agreement shall not apply to any disputes that have arisen before its entry into force or to claims which have been settled prior to its entry into force.

2. The provisions of this Agreement shall not apply to matters of taxation in the territory of either Contracting Party. Such matters shall be governed by the domestic laws of each Contracting Party and the terms of an agreement relating to taxation concluded between the Contracting Parties.

3. Nothing in paragraph (2) of this Article shall be interpreted as permitting indirect expropriation through arbitrary or discriminatory taxation.

ARTICLE 3

Admission of Investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to invest in its territory and shall admit such investments in accordance with its laws, regulations and policies.

2. Each Contracting Party shall admit in its territory investments on a basis no less favourable than that accorded in like circumstances to investments of investors of any third State.

3. The Contracting Parties shall within the framework of their laws and regulations relating to the entry of foreign nationals give favorable consideration to applications for the entry and sojourn of investors and their key personnel employed in connection with an investment.

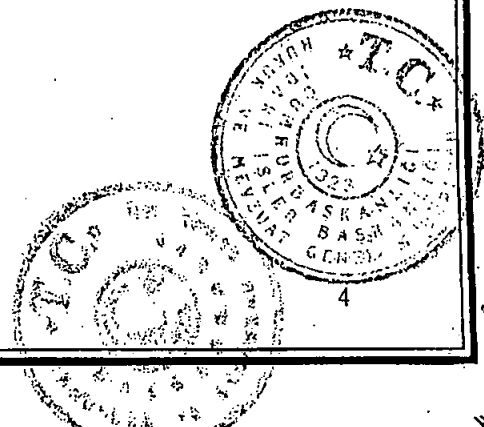
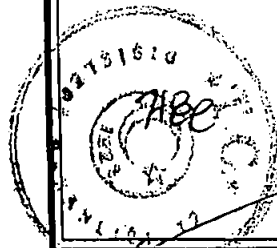
ARTICLE 4

Protection of Investments

1. Investments of investors of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and full protection and security in the territory of the other Contracting Party.

2. Neither Contracting Party shall in any way impair the management, maintenance, use, enjoyment, expansion, or disposal of such investments by unreasonable or discriminatory measures.

3. It is understood that the concepts of "fair and equitable treatment" and "full protection and security" means treatment that meets the minimum standard required by international law and does not require treatment in addition to, or beyond such a standard.

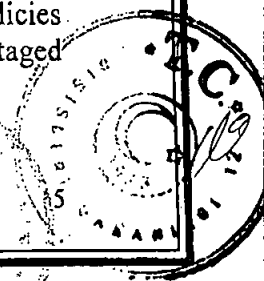
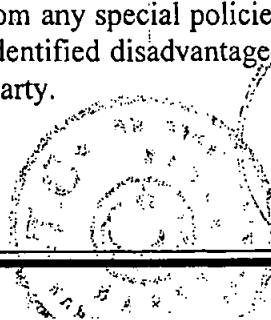
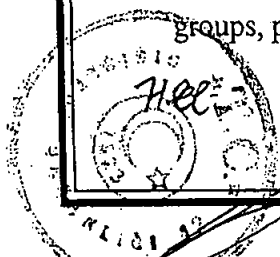

ARTICLE 5
Treatment of Investments

1. Neither Contracting Party shall in its territory subject investments, once established, or returns of investors of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords, in like circumstances, to investments or returns of its own investors or to investments or returns of investors of any third State.
2. Neither Contracting Party shall in its territory subject investors of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, expansion, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which is accorded, in like circumstances, to its own investors or to investors of any third State.

ARTICLE 6
Exceptions to Non-Discrimination, Most Favoured Nation Treatment and National Treatment

1. The Most Favoured Nation treatment referred to in paragraphs (1) and (2) of Article 5 shall not extend to provisions on the settlement of Investor-State disputes.
2. The provisions of Article 4 and 5 of this Agreement shall not oblige either Contracting Party to accord investments of investors of the other Contracting Party the same treatment that it accords to investments of its own investors with regard to acquisition of land, real estates, and real rights upon them.
3. The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.
4. The non-discrimination, national treatment and Most-Favored Nation Treatment provisions of this Agreement shall not apply to existing or future advantages accorded by either Contracting Party by virtue of its membership of, or association with an existing or future customs, economic or monetary union, a common market, a free trade area or regional economic organization, to investors of its own, of Member States of such union, common market or free trade area, regional economic organization or of any other third State.
5. The provisions of this Agreement relative to the grant of treatment not less favourable than that accorded to the investors of either Contracting Party shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other, the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from any special policies or measures intended to address the specific internal needs of identified disadvantaged groups, peoples or regions in the territory of either Contracting Party.

ARTICLE 7
General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent a Contracting Party from adopting, maintaining, or enforcing any non-discriminatory legal measures:

(a) designed and applied for the protection of human, animal or plant life or health, or the environment;

(b) related to the conservation of living or non-living exhaustible natural resources.

2. Nothing in this Agreement shall be construed:

(a) to require any Contracting Party to furnish or allow access to any information the disclosure of which it determines to be contrary to its essential security interests;

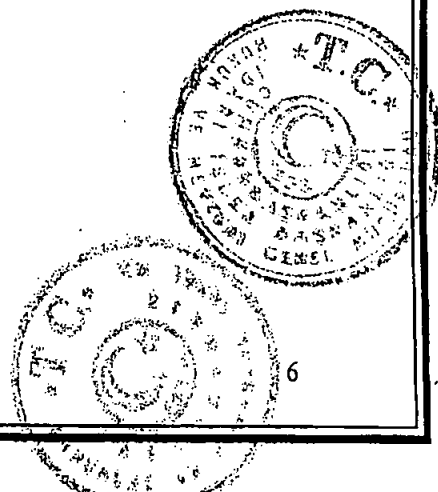
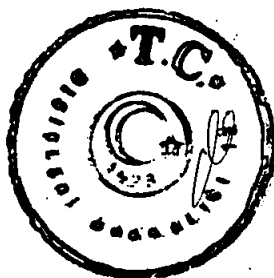
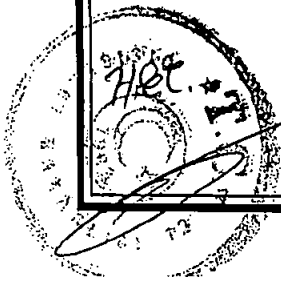
(b) to prevent any Contracting Party from taking any actions in good faith and on non-discriminatory basis that it considers necessary for the protection of its essential security interests or the protection of its own essential public order interests including but not exclusively:

(i) relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war and to such traffic and transactions in other goods, materials, services and technology undertaken directly or indirectly for the purpose of supplying a military or other security establishment;

(ii) taken in time of war or other emergency in international relations; or

(iii) relating to the implementation of national policies or international agreements respecting the non-proliferation of nuclear weapons or other nuclear explosive devices; or

(c) to prevent any Contracting Party from taking action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

ARTICLE 8

Transfers

1. Each Contracting Party shall permit in good faith all transfers related to an investment to be made freely and without delay into and out of its territory upon fulfillment of all tax obligations. Such transfers shall include:

- (a) the initial capital and additional amounts to maintain or increase investment,
- (b) returns,
- (c) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment,
- (d) compensation pursuant to Articles 9 and 10,
- (e) reimbursements and interest payments deriving from loans in connection with investments,
- (f) salaries, wages and other remunerations received by the nationals of one Contracting Party who have obtained in the territory of the other Contracting Party the corresponding work permits related to an investment,
- (g) payments arising from an investment dispute.

2. Subject to the exchange regulations in force, transfers shall be made in the convertible currency in which the investment has been made or in any freely convertible currency at the rate of exchange in force at the date of transfer.

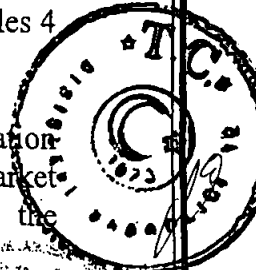
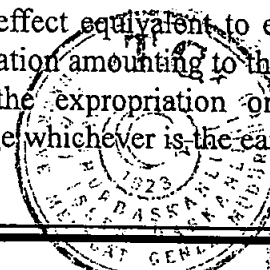
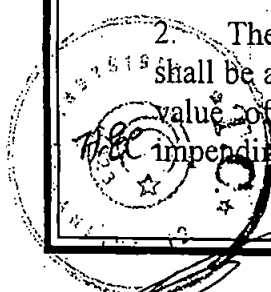
3. Where, in exceptional circumstances, payments and capital movements cause or threaten to cause serious balance of payments difficulties, each Contracting Party may temporarily restrict transfers, provided that such restrictions are imposed on a non-discriminatory and in good faith basis.

ARTICLE 9

Expropriation and Compensation

1. Investments shall not be expropriated, nationalized or subjected, directly or indirectly, to measures of similar effects (hereinafter referred to as "expropriation") except for a public purpose, and in a non-discriminatory manner, and upon payment of adequate and effective compensation in reasonable time, and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Articles 4 and 5 of this Agreement.

2. The expropriation or the measures having effect equivalent to expropriation shall be accompanied by the payment of compensation amounting to the fair market value of the investment immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier.

3. The compensation shall be paid without undue delay and in a freely convertible currency. In the event that payment of compensation is delayed, it shall carry an interest at a prevailing market rate in business transactions or at a rate prescribed by law, whichever is applicable in the territory of the host Contracting Party, from the date of expropriation until the date of payment. The compensation shall be freely transferable as described in paragraph (2) of Article 8.

4. The investor affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of that Contracting Party, of his or her case and of the valuation of his or her investment in accordance with the principles set out in paragraph (1), (2) and (3) of this Article.

5. Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in any part of its own territory, and in which the investors of the other Contracting Party own shares, the provisions of paragraphs (1) to (4) of this Article shall apply.

6. Non-discriminatory legal measures designed and applied to protect legitimate public welfare objectives, such as public health, safety and environment, do not constitute indirect expropriation.

ARTICLE 10 Compensation for Losses

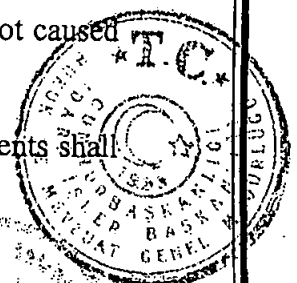
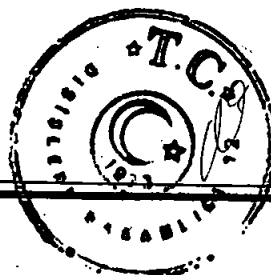
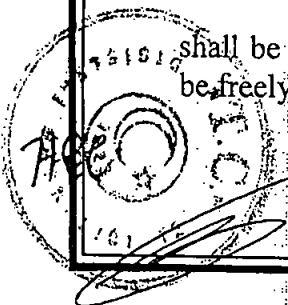
1. Investors of either Contracting Party whose investments suffer losses in the territory of the other Contracting Party owing to war or other armed conflict, revolt, riot, insurrection or civil disturbance shall be accorded by such other Contracting Party treatment no less favourable than that accorded to its own investors or to investors of any third State, whichever is the most favourable treatment, as regards any measures it adopts in relation to such losses such as restitution, indemnification and compensation.

2. Without prejudice to paragraph (1) of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the situations referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

(a) requisitioning of their property by its forces or authorities; or

(b) destruction of their property by its forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation;

shall be accorded restitution or reasonable compensation. Resulting payments shall be freely convertible.

ARTICLE 11

Subrogation

1. If one Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity against non-commercial risks given in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize the assignment to the former Contracting Party or its designated agency by law or any legal transaction of all the rights and claims of the party indemnified and that former Contracting Party or its designated agency is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of its subrogation, to the same extent as the party indemnified.
2. The former Contracting Party or its designated Agency shall be entitled in all circumstances to the same treatment in respect of the rights and claims acquired by it by virtue of the assignment and any payments received in pursuance of those rights and claims as the party indemnified was entitled to receive by virtue of this Agreement in respect of the investment concerned and its related returns.
3. Disputes between a Contracting Party and a designated agency shall be settled in accordance with the provisions of Article 14 of this Agreement.

ARTICLE 12

Denial of Benefits

1. A Contracting Party may deny the benefits of this Agreement to an investor of the other Contracting Party that is a company of such other Contracting Party and to investments of such investor if the company has no substantial business activities in the territory of the Contracting Party under whose law it is constituted or organized, and investors of a non-Contracting Party or investors of the denying Contracting Party, own or control the company.
2. A Contracting Party may deny the benefits of this Agreement to an investor and their investments if investors of a third party substantially owns or controls the investment and the denying Contracting Party adopts or maintains measures with respect to the third party that prohibit or restrict transactions with investors of this third party.

ARTICLE 13

Responsibilities of Nationals and Companies of a Contracting Party in the Territory of the other Contracting Party

1. Investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall be bound by the laws and regulations in force in the host State, including its laws and regulations on labour, health and the environment.

2. Each Contracting Party shall encourage their investors in the territory of the other Contracting Party to promote human capital formation, local capacity building through close cooperation with the local community, create employment opportunities and facilitate training opportunities for employees, and the transfer of technology.

3. Each Contracting Party shall encourage their investors in the territory of the other Contracting Party to act in accordance with relevant guidelines applicable to foreign investors.

ARTICLE 14

Settlement of Disputes Between One Contracting Party and Investors of the Other Contracting Party

1. Consultation, negotiation or mediation

Disputes between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party arising from the application and interpretation of this Agreement shall be to the extent possible settled through consultation, negotiation or mediation upon written request submitted by either party.

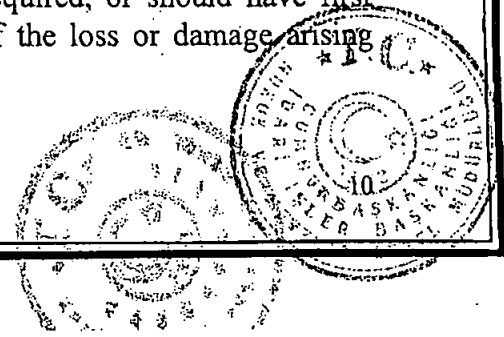
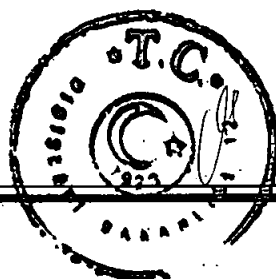
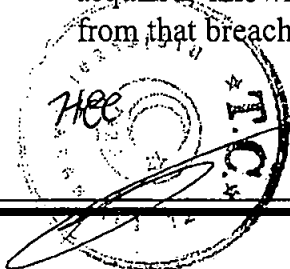
2. Administrative review

In order to submit a claim for settlement under paragraph (5) of this Article, internal administrative remedies of the Contracting Party in whose territory the investment has been made shall be exhausted if required by and in accordance with applicable laws and regulations. Such procedure shall in no case exceed six (6) months from the date of its initiation by the investor. During the administrative review of the dispute, the investor is not precluded from initiating the process of consultation, negotiation or mediation as provided under paragraph 1 of this Article.

3. Scope of the claim

(a) In the event that a dispute arising from the application and interpretation of this Agreement cannot be settled by consultation, negotiation or mediation within six (6) months from the written request as provided under paragraph (1) or cannot be settled by Administrative Review as provided under paragraph (2) of this Article, the investor may submit a claim by a written notice to the host Contracting Party that the latter has breached an obligation under this Agreement and that the investor has incurred loss or damage by reason of, or arising out of, that breach;

(b) No claim may be submitted to international arbitration if more than six years have elapsed from the date on which the investor acquired, or should have first acquired, knowledge of the breach and knowledge of the loss or damage arising from that breach.

4. Written notice

The written notice shall specify the name and address of the investor, evidence establishing that it is an investor of the other Contracting Party, the provisions of this Agreement alleged to have been breached, the issues and factual basis for the claim and the approximate amount of damages claimed.

5. Submission of a claim

1. If the dispute cannot be settled through consultation, negotiation or mediation within six months from the date of the written request for consultation, the disputing party may submit a claim either to:

(a) the national courts or administrative tribunals of the Contracting Party in whose territory the investment has been made;

(b) an ad-hoc tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL);

(c) the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) set up by the "Convention on Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of other States";

(d) the Ghana Arbitration Centre;

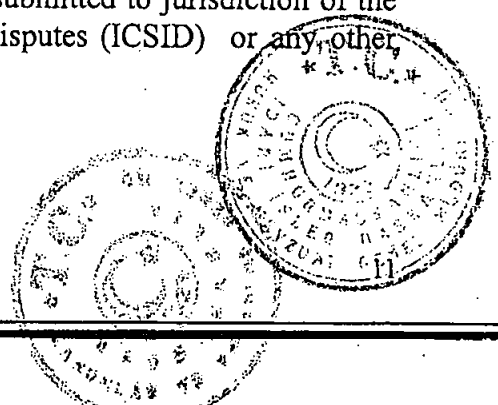
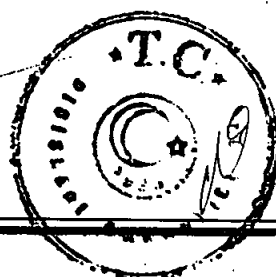
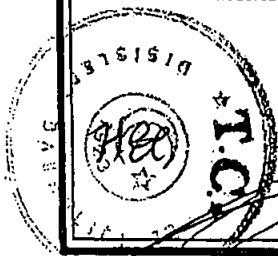
(e) any other national or international arbitration institution subject to agreement by the disputing parties.

2. Once the disputing party has submitted the dispute to the competent national courts of the Contracting Party in whose territory the investment has been made, or to national or international arbitration, that election is final.

6. Notwithstanding the provisions of paragraph (5) of this Article:

(a) only the disputes arising directly out of investment activities which have obtained necessary permission, if there is any permission required, in conformity with the relevant legislation of the host Contracting Party on foreign capital, and that have effectively started shall be subject to the jurisdiction of the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) or any other international dispute settlement mechanism as agreed upon by the Contracting Parties;

(b) the disputes related to the property and real rights upon the real estates within the territory of the host Contracting Party are totally under the jurisdiction of the courts of that Contracting Party and therefore shall not be submitted to jurisdiction of the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) or any other international dispute settlement mechanism.

7. Selection of arbitrators / Constitution of the arbitral tribunal

Unless the disputing parties otherwise agree, the arbitral tribunal shall comprise three arbitrators, one arbitrator appointed by each of the disputing parties and the third, who shall be the presiding arbitrator, appointed by agreement of the disputing parties.

8. Interim measures of protection

An arbitral tribunal may order an interim measure of protection to preserve the rights of a disputing party, or to facilitate the conduct of arbitral proceedings, including an order to preserve evidence in the possession or control of a disputing party.

9. State contracts

In the case where the investor and the Contracting Party in whose territory the investment is made have signed a State contract or an investment agreement, the procedure relating to the settlement of disputes foreseen in that contract or investment agreement shall apply to the settlement of disputes arising from the breach or violation of that contract or investment agreement.

10. Governing law

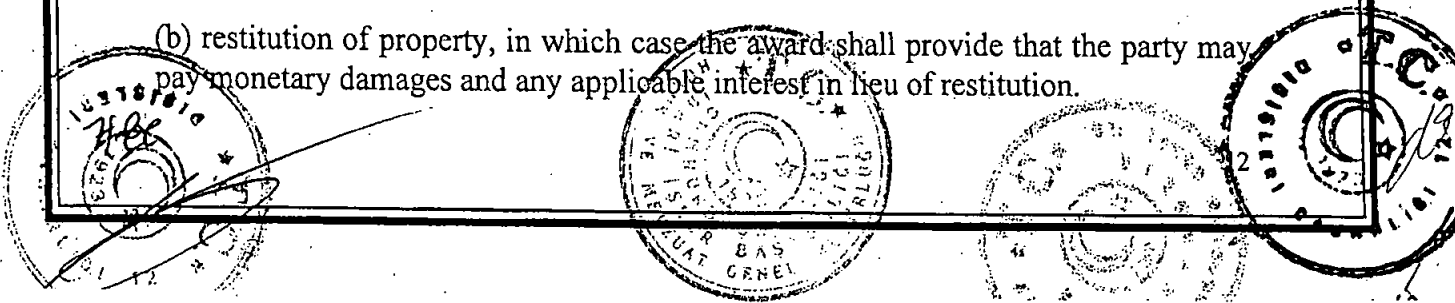
The arbitral tribunal shall reach its decision on the basis of:

- (a) the provisions of this Agreement,
- (b) national laws and regulations of the Contracting Party which is a party to the dispute,
- (c) applicable rules of international law, and
- (d) any joint decision of the Contracting Parties declaring their interpretation of the provisions of this Agreement.

11. Final award

Where the tribunal makes a final award against a party, the tribunal may award, separately or in combination, only:

- (a) monetary damages and any applicable interest; and
- (b) restitution of property, in which case the award shall provide that the party may pay monetary damages and any applicable interest in lieu of restitution.

The tribunal may also award costs and attorneys' fees in accordance with this Agreement and the applicable arbitration rules. The tribunal may not award punitive damages.

12. Finality and enforcement of an award

(a) An award made by a tribunal shall be final and binding on the disputing parties in respect of the particular case.

(b) Subject to the applicable revision, annulment or set aside procedures, a disputing party shall abide by and comply with an award without delay.

(c) Each Contracting Party shall provide for the enforcement of an award in its territory in accordance with its national law and regulations.

ARTICLE 15

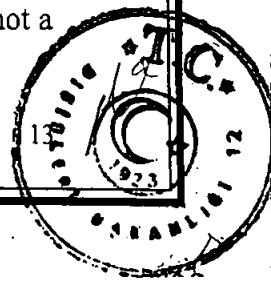
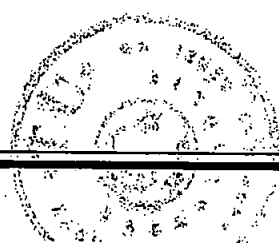
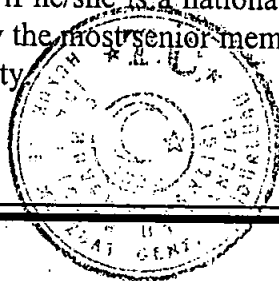
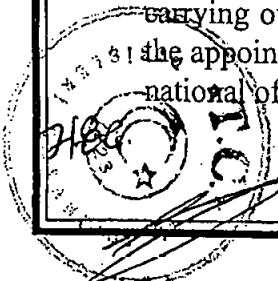
Settlement of Disputes Between The Contracting Parties

1. The Contracting Parties shall seek in good faith and a spirit of cooperation a rapid and equitable solution to any dispute between them concerning the interpretation or application of this Agreement. In this regard, the Contracting Parties agree to engage in direct and meaningful negotiations through diplomatic channels to arrive at such solutions. If the Contracting Parties cannot reach an agreement within six (6) months after the beginning of disputes between themselves through the foregoing procedure, the disputes may be submitted, upon the request of either Contracting Party, to an arbitral tribunal of three members.

2. Within two (2) months of receipt of a request, each Contracting Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third State. In the event either Contracting Party fails to appoint an arbitrator within the specified time, the other Contracting Party may request the President of the International Court of Justice to make the appointment.

3. If both arbitrators cannot reach an agreement about the choice of the Chairman within two (2) months after their appointment, the Chairman shall be appointed upon the request of either Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

4. If, in the cases specified under paragraphs (2) and (3) of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function or if he/she is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the Vice-President, and if the Vice-President is prevented from carrying out the said function or if he/she is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the most senior member of the Court who is not a national of either Contracting Party.

5. The tribunal shall have three (3) months from the date of the selection of the Chairman to agree upon rules of procedure consistent with the other provisions of this Agreement. In the absence of such agreement, the tribunal shall request the President of the International Court of Justice to designate rules of procedure, taking into account generally recognized rules of international arbitral procedure.

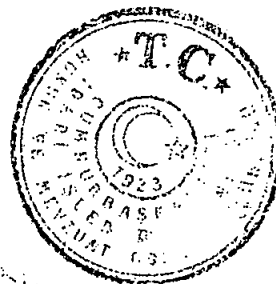
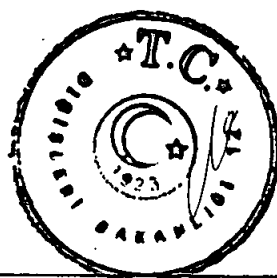
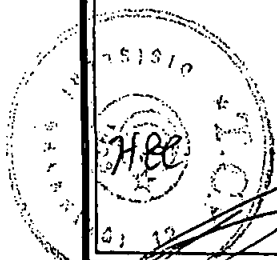
6. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within eight (8) months of the date of selection of the Chairman, and the tribunal shall render its decision within two (2) months after the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later. The arbitral tribunal shall reach its decisions, which shall be final and binding, by a majority of votes. Arbitral Tribunal shall reach its decision on the basis of this Agreement and in accordance with international law applicable between the Contracting Parties.

7. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Contracting Parties.

8. A dispute shall not be submitted to an international arbitral tribunal under the provisions of this Article, if a dispute on the same matter has been brought before another international arbitral tribunal under the provisions of Article 14 and is still before the tribunal. This will not impair the engagement in direct and meaningful negotiations between both Contracting Parties.

ARTICLE 16 **Amendments**

This Agreement may be amended by mutual written consent of the Contracting Parties at any time through diplomatic channels or negotiations. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the first paragraph of Article 17.

ARTICLE 17
Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last notification by the Contracting Parties, in writing and through diplomatic channels, of the completion of the respective internal legal procedures necessary to that effect. It shall remain in force for a period of ten (10) years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph (2) of this Article.

2. Either Contracting Party may, by giving one year's prior written notice to the other Contracting Party, terminate this Agreement at the end of the initial ten-year period or at any time thereafter.

3. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Agreement and to which this Agreement otherwise applies, the provisions of all of the other Articles of this Agreement shall thereafter continue to be effective for a further period of ten (10) years from such date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE in duplicate at Accra on March 1, 2016 in the Turkish and English languages, both texts being equally authentic.

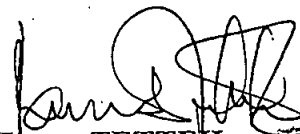
In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

Mustafa ELİTAŞ
Minister of Economy

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF GHANA**

Hanna TETTEH
**Minister of Foreign Affairs and
Regional Integration**

